

Nicolae Tănase, părinte pentru 328 de copii

Articol de Ioan Stoleru pentru "Opinia Veche"

Undeva în Prahova, la jumătate de oră de mers cu mașina de Vălenii de Munte, un preot a construit acum 20 de ani, în curtea bisericii, o casă pentru copiii ai căror mame voiau să avorteze. Acum are 328 de prunci și 13 bătrâni pe care-i consideră ai lui, pe care-i hrănește și îngrijește în egală măsură. A crescut aici o familie ca un fel de alternativă la sistemul de stat, pentru că părintele nu dă afară pe nimeni la vârsta majoratului. Îi școlește pe toți, băieților le găsește o bucată de pământ iar fetelor zestre pentru măritiș.

Undeva în Prahova, pînă și-o bomboană se împarte la 300.

Pe drumul principal din Valea Plopului, care duce la biserica mare, un puști mîndru de dîra lungă de cauciuc pe care a lăsat-o în asfalt fuge să se laude prietenilor săi, care se joacă pe marginea străzii. Pe lîngă ei trece o camionetă veche, albastră și prăfuită, cu număr de Galați. Înăuntru sînt doi bărbați mai în vîrstă și două femei iar în spate au vreo 14 saci de rafie plini cu porumb, dovleci și altele alimente. Mergînd încet pe lîngă mine, șoferul mă-ntreabă „unde-l găsec pe părintele Tănase?”. Îi răspund și pleacă mai departe. La biserică aflu, împreună cu ei, că părintele a plecat deja spre Valea Screzii, satul de lîngă, și mă urc în mașina veche. Cînd să facem dreapta, înspre sat, vedem că se formează o coloană. „Sîntem șapte mașini, toți merg acolo”, spune șoferul. „Cică-s peste 300 de copii care stau aici”, zice una dintre femei. „Am venit și noi cu niște ajutoare, ca să zicem așa”, o completează bărbatul din dreapta șoferului.

Trecem pe lîngă casele de pe partea stîngă a drumului, al căror gard comun e colorat în roșu, verde, galben și-albastru. De la balconul uneia dintre clădiri, un băiețel face cu mîna și zîmbește fiecărei mașini, parcă știind că pentru el vin. Mai e și Cristi, puțin mai încolo, de asemenea salutînd. E mai mare și ajută la lucrări, iar cei care-l cunosc știu deja să-i aducă un CD sau o casetă cu muzică bisericească, asta-i pasiunea lui.

În total sînt parcate în fața caselor vreo 23 de mașini de toate felurile, dube, mașini mai mici, câteva Dacii, alte modele mai noi, care lucesc în soarele răcoros de decembrie, cu numere de București, Buzău, Mehedinți, Brașov, Ploiești, de peste tot. „Uite, ăștia-s tot din Galați, de la firma aia de distribuții”, spune iar șoferul.

La poartă, cîțiva oameni dirijează mașinile care vin, cele care intră în curte și cum se descarcă marfa. Sînt atît de multe cadouri și provizii că la un moment dat se pune lumea în șir indian și dă din mîna în mîna sacii și pachetele către magazia din spate sau, pe scări, la etaj. Dintr-una din mașinile mai noi coboară tatăl unei familii, la costum și cu ochelari, mîndru, însoțit de copiii săi, cărînd pungii mari cu cadouri, în timp ce din spatele dubitei de Galați cu care am venit bărbații se chinuie să descarce dovleci și „păpușoiul”.

„Noi încercăm să ne autofinanțăm. Avem stîină, avem pămînt luat în arendă, tractor, plug, facem porumb, grîu, legume și producem cam 4% din ce consumăm într-un an cu astea. Însă ar trebui să ajungem cam la 90%. Restul sînt donații”, îmi explică Mihai Tănase, preot și unul dintre fiii părintelui. „Încercăm să facem «banul văduvei»”, îl completează Ionuț Mavrichi, ginerele părintelui.

De peste tot

Sînt invitat în birou, unde mi se oferă un ceai. Pe hol, un grup de vizitatori discută. „Copiii de-aici au viața de 1000 de ori mai bună decît înainte, unde-au fost abandonăți. Dar trebuie să ai mult suflet să faci asta. Eu am venit prima oară acum doi ani și am făcut de două ori cîte 220 de tarte cu vișine. Dar a ajuns cam cinci centimetri pătrați la fiecare, că-s mulți”, le spune femeia celor care vin în Valea Screzii pentru prima oară. „Știți doar cum am venit și noi, vorbeam despre dulceață de vișine și din vorbă în vorbă am ajuns la asta și imediat s-au strîns două mașini cu lucruri de-adus”, își amintește aceasta. Vin aici oameni din toată țara, să aducă ce pot pentru copii sau să stea cîte o săptămînă, două, unii chiar mai mult, pentru a ajuta fiecare cu cîte ceva. Femeile la mîncare, bărbații la ce muncă mai e de făcut pe la case. „De obicei fete din America sînt permanente și studenți de la ASCOR (Asociația Studenților Creștin Ortodocși din România) sau de la arhitectură, din Timișoara sau de la Suceava, vin în tabere și contribuie la construcții. Strîng bani din timp, își gătesc, își cumpără mîncare și materiale, să nu ne fie nouă mai greu”, povestește Ionuț.

Bărbatul mă duce pe rînd în cîteva case de copii, de la cei mici, care au unu, doi ani, pînă la cei mai mărișori. „Vezi ce viteză am?”, întrebă unul dintre băieți cînd ne vede. Se joacă cu o mașinuță pe covor, în timp ce altul, mai năzdrăvan, bate cu coada măturii în tavan. Ionuț îl întrebă cum merge școala și el zice un „binee” în fugă, îndreptîndu-se spre camera de alături. „Vine Moșul la voi anul ăsta?”. „Pînă acum am doar o fată aici la care vine, restul sînt obraznici”, răspunde femeia care-i îngrijește pe copii. „Pe la liceeni nu trecem. Ei sînt deja mărișori și nu vrem să fim intruzivi”, îmi spune Ionuț.

A doua șansă

Viziunea părintelui Tănase a fost să dea șanse mamei ca la un moment dat, dacă vrea, să vină să-și ia copilul înapoi. De la Revoluție și pînă acum au trecut pe-aici peste 1600 de copii. Ionuț îmi spune că, la un moment dat, mama poate trece peste șocul de a rămîne gravidă sau se căsătorește cu tatăl, care acceptă ideea pînă la urmă, și vine și-și ia copilul înapoi. „Mi se pare o chestie extraordinară să-ți dea cineva șansa să-ți vină mîntea la cap”, spune bărbatul. Însă, după cum spune preotul Nicolae Tănase, în 19 ani numai șase mame s-au întors după pruncii lăsați aici.

Băieții care termină liceul au mai departe două opțiuni, facultate sau atelier de tîmplărie undeva în zonă, iar fetelor li se strînge, după posibilități, și zestre. Pentru că principalul lucru pe care se pune accentul aici este școala. „Esențială e școlarizarea, dup-aia se însoară ei”, spune Ionuț Mavrichi. Sînt profesori care vin voluntar și fac teme cu copiii în afara școlii, iar vara se organizează tabere. Cei mici sînt la grădiniță, în Valea Screzii. O parte dintre copii merge la școala din Valea Plopului, ceilalți la școlile profesionale din Vălenii de Munte sau satele dimprejur iar apoi la liceele din Văleni. Cei care locuiesc împreună cu mamele sînt lăsați în grija

acestora. „Noi le punem la dispoziție loc de cazare, alimente, ele gătesc. Încercăm să nu fim invazivi și să le dăm posibilitatea să-și crească copilul ca-ntr-o familie”, spune Ionuț. Sînt și cîțiva care-s la facultate. Apoi aceștia, cu ajutorul părintelui, își vor găsi de muncă, după care face cumva să le cumpere o bucățică de pămînt și începe să construiască, împreună cu ei, o casă. Dar „nu îl băgăm sigur în serviciu, de aici merge și își găsește. Precum copilul satului. Nu copilul de la Pro Vita sigur are serviciu și ăla din sat n-are”, explică părintele Tănase. Acesta a analizat psihologia a diferențelor care ar putea apărea între copiii săi și cei ale familiilor din sat și încearcă să le evite pe cît posibil. Astfel, cînd primește jucării sau dulciuri, le distribuie în mod egal, asigurîndu-se că ajung și la cei din sat, iar micuții de acolo pot veni oricînd să se bucure de locul de joacă din Valea Screzii. Astfel, spune că pînă acum nu s-au iscat conflicte între copiii de aici și cei din satele din jur. „Uite însă că în seara asta a existat între copiii noștri, fiindcă unul s-a supărat pe altul”.

Mai devreme-l văzusem pe băiat, cu o bucată de tifon în mîină, ținîndu-se de frunte. „Asociația Pro Vita nu face perfecțiune. Dar încercăm să mergem obișnuit, nu deosebit. Că dacă crești copiii deosebit, n-au șansă, nu se integrează”, explică părintele Tănase. Spune că nu există un caz mai dificil decît celălalt, fiecare este unicat, cu problema lui. S-a întîmplat și ca un copil sau altul să fugă, dar niciodată nu le-a fost refuzat dreptul de a se-ntoarce.

Toți egali

Preoții au o listă lungă cu ziua de naștere a fiecărui copil, pentru a nu trece pe nimeni cu vederea. Ca-ntr-o familie adevărată, acestora li se face tort, se adună toți și îi cîntă. „E important că el vede și la școală ce se întîmplă de ziua lui. Nu trebuie trecut cu vederea, pentru că el este un om deosebit și se bucură că nu a fost uitat”, îmi mai spune părintele. Lucrează pentru copii laolaltă cu 47 de angajați, printre care doi șoferi, șase meșteri, cu care construiesc, doi psihologi, două bucătărese pentru școlari, două persoane care au grijă de ei să-și facă temele, o dentistă, patru doctori, o asistentă medicală plus alții, voluntari.

Femeia rătăcită

Sîntem chemați înăuntru, la masă. Nici unul nu-i lăsat să plece pînă nu mănîncă o porție de ciorbă de pește, apoi șnițel de pește cu mămăliguță. Însă, după ce lumea termină de mîncat și se risipește pe-afară, prin curte sau pe la casele copiilor, în sala de mese rămîne o bătrînă plîngînd. Nimeni nu știe cine e sau cum a ajuns aici, pur și simplu a apărut. Refuză mîncarea și ceaiul care i se oferă, iar cînd o vede că tremură, Mihai îi spune unuia dintre băieți să-i aducă ceva. „Îi dau jacheta mea”. „Nu, nu, du-te și adu-i o pilotă și pune-o pe ea”. Aflu mai tîrziu, auzind din întîmplare o discuție, că femeia va fi dusă la una din casele asociației, alături de altă bătrînă. Așa e aici, nimeni nu e refuzat sau dat afară. „Vom face față cît putem, apoi o să zicem «stop». Din mila lui Dumnezeu, de 19 ani nu zicem «stop». Adică avem putere de 50 de copii și noi avem 328 de copii plus bătrîni, în total 340”, spune părintele Tănase.

E unul din motivele pentru care condițiile nu sînt europene. Ar putea să se oprească din a primi oameni și a direcționa fondurile spre modernizare, însă, conform părintelui, trebuie răspuns nevoilor vremii, și nu poate lăsa un om pe stradă doar pentru a ajunge la standarde mai ridicate.

„Dacă lumea care vine și în general sînt oameni necăjiți, înțelege că aici e ca la țară, cum trăiau bunicii și părinții noștri, atunci nu e o problemă”, argumentează Ionuț Mavrichi.

Scopul lor este însă nu de a aduna cît mai mulți copii abandonăți. Ar vrea ca acest fenomen să dispară din România, sau măcar ca mai multe parohii să le urmeze exemplul, la fel ca în Vechiul Testament, unde fiecare comunitate de evrei avea grijă de orfanii și de văduvele ei. „Este acum un trend foarte păgubos, în sensul că vine un om necăjit la tine și-i zici «lasă că te ajut eu» și suni la părintele Tănase și ai impresia în inima ta că l-ai ajutat. Și ăla nu-i ajutor, că l-ai trimis aici. Ajutor este să te aduni cu încă cinci oameni și să-l ajuți, să-l ții acolo, nu-l dezrădăcinezi”, spune preotul. Mai zice că adevărații săraci nu sînt cei care „te agresează pe stradă într-o română stîlcită”, ci aceia care, din demnitate, stau și suferă, își duc sărăcia în tăcere, iar aceia trebuie căutați, pentru că „la milostenie nu trebuie să răspunzi cînd ți se cere, milostenia trebuie s-o și cauți, că e virtute”.

Năzdrăvanul și biciul

Ies și-o aud pe una dintre femeile cu care am venit cu mașina vorbind la telefon. „E ceva aici ce n-ai să mai vezi”, spune aceasta. Toți dintre cei care au venit cu ajutoare sau cadouri vor să meargă la copii, să-i vadă, și oamenii se-mpart în grupulețe și vizitează casele. Fiind frig, majoritatea-s înăuntru. Numai cîțiva sînt pe-afară, cum e cel obraznic care de vreo oră tot poc-nește un bici, chiar dacă i s-a spus să înceteze. Văzînd că fac poze, o fată vine la mine și mă-ntreabă dacă nu mai am un „unul la fel ca ăsta, să-mi dai și mie”, și pleacă rîzînd.

Pomelnice pentru copii

E tîrziu și părintele nu mai pleacă. Ba primește oameni care au venit să aducă cîte ceva, ba vorbește în birou cu Tatiana, directoarea asociației. Îi spune că nu trebuie să plece nimeni fără un calendar sau o carte. „Un calendar costă doișpe mii, dar apoi omul pune un pomelnic de zece lei”, explică acesta. Dacă n-ai auzi astfel de discuții, te-ai mira cum reușește să țină atîtea suflete în viață. Îl aud spunînd că numai ultima nuntă a unei fete a costat peste 12.000 de lei. „Vi se pare mult? Pe lîngă asta am făcut rost de zestre, aragaz, frigider, linguri, furculițe, cuțite, de toate, nu lux, minimum necesar, doar dînd telefoane, fără să mai punem bani”, explică unui grup care doar ce-a venit. Și îi roagă pe toți cei care trec pe la el să lase cîte două cărți și preoților pe care-i cunoaște. „Din Arad sînteți? E la Nădlac un preot Ștefan, singurul preot ortodox din Nădlac, dacă puteți să-i dați sau aveți cum să-i trimiteți astea de la mine”.

Sfătuitorul din Văleni

Mai vin aici oameni și să-i ceară sfaturi părintelui Nicolae. Mai ales tineri proaspăt căsătoriți sau care urmează să se cunune. Una din femei povestește că soțul a descoperit-o la mînăstire la Agapia, unde ea a făcut seminarul. Părintele își amintește că nora lui a terminat tot acolo, și îi invită pe cei doi tineri să rămînă peste noapte aici.

De fapt, tuturor le spune să mai stea încă o noapte, să mănînce și să plece a doua zi odihniți la drum. Îi convinge pînă la urmă să rămînă la el, în Vălenii de Munte, și tinerii, împreună cu

părintele Philippe din Franța, se urcă în mașina celor doi, iar eu cu părintele Tănase în Dacia sa albă.

Pe drum îmi mai povestește cum mergea înainte prin clinicile de avort, căutînd copii. Acum au auzit mulți de asociație și vin singuri în Valea Screzii. În ianuarie, Nicolae Tănase împlinește 53 de ani și ia copii în grijă încă de la 32 de ani. Cu toate astea, vorbește cu modestie, ca și cum n-ar fi nimic ieșit din comun. „Sună foarte frumos, dar eu n-am făcut nimic, tot ce se vede la Pro TV sau la alte televiziuni sau ziare e «vaaai ce-a făcut părintele». Eu am făcut ce-au făcut românii de-a lungul timpului, și-au rezolvat problemele”, spune acesta și-apoi „ce mai vorbim domnu’ specialist?”

Ajunși în Văleni, mă-ntreabă dacă nu vreau să rămîn și eu. „Atunci trebuie să vă ajut să ajungeți la Ploiești normal, nu cu autostopul. Este 8 fix, pînă la 9 aveți microbuze din gară. Vă duc pînă acolo.” Cînd ajungem, se oferă să-mi dea bani de drum. Refuz și îi mulțumesc, iar părintele îmi spune „trăim într-o țară nebună, din păcate. Și noi avem interes propriu, dar după interesul propriu, trebuie să existe normalitate”.

Ioan STOLERU

Pași mici pentru suflete mari

„A pornit de la o întîlnire cu Ioan Alexandru pe stradă, care tocmai se întorcea de la un congres mondial de la Oslo pentru protecția copilului născut și nenăscut și care mi-a arătat că în România se avortează așa de mulți copii care niciodată nu pot să fie arși în spitalele, în crematoriile unde erau avortați și atunci apelau la alt crematoriu. Așa a fost atunci, așa am făcut, am văzut, la 1 noaptea, și am început”, îmi povestește părintele în mașină, în timp ce mergem spre Vălenii de Munte. De-atunci, împreună cu Ioan Alexandru, au început să participe la conferințe unde popularizau ideea dreptului nenăscutului de a se naște. Și, în cadrul unei conferințe, una dintre studente a zis „părinte, sînt de acord, nu vreau să avortez, dar dați-mi o soluție”. Acesta s-a oferit să-l crească. Și-acesta fost începutul. Apoi a continuat, în primul an s-au adunat 13 copii și îi plasa cum putea prin casele oamenilor din Valea Plopului. A construit prima clădire pentru copii în curtea bisericii și după încă trei ani avea peste 80 de prichindei. Așa a apărut asociația Pro - Vita pentru născuți și nenăscuți. „Primii copii i-am luat între două și cinci zile, așa se putea atunci. Din 1997 încoace s-au schimbat lucrurile, a intervenit statul cu o lege și au spus că se ocupă ei”, spune preotul. Au început să apară între timp copii nu numai ca rezultat al evitării avortului, ci și orfani, lăsați de părinți, mame abuzate, familii cu tot, și bătrîni. „Nu este extraordinar ce am făcut, pare, dar am vrea să nu profităm de ce am făcut ca părere”, îmi spune preotul, de la volan.

„Părintele a vrut să facă din asociația asta un fel de familie și familia nu te dă afară la 18 ani și te sprijină pînă poți tu cît de cît să pleci pe picioarele tale, și e important să ai un umăr pe care să te sprijini”, conchide Ionuț.

Ajutoarele din Vest

În sala de mese l-am cunoscut pe Philippe, un preot din Franța. A venit prima oară aici acum zece ani și-a rămas impresionat de activitatea părintelui Tănase. Întors în țara sa, cu ajutorul mitropolitului Iosif, a înființat acolo o filială a asociației Pro Vita, pentru a-i putea ajuta financiar pe cei de aici. Astfel, acum preotul Philippe face câte unul sau două drumuri pe an în Valea Plopului și Valea Screzii, pentru a se întoarce în Franța și a raporta acolo, celor care trimit bani, evoluția lucrurilor de aici. După cum spune, l-a marcat dimensiunea evanghelică a spațiului acesta. „Acum zece ani când am venit, părintele Tănase mi-a spus că știe cu ce va hrăni copiii azi, știe cu ce-i va hrăni și mâine, dar pe poimâine nu știe”, argumentează acesta. Mai spune că preoții din Franța vin aici „pentru a se hrăni din creștinismul românesc, care este unul pur, și pentru a duce o parte din el înapoi la noi în țară, iar noi ajutăm din punct de vedere financiar”.

Satul cu 26 de biserici

Le-am construit în curtea școlilor, în curtea grădinițelor, pentru eroi, o biserică a cimitirului, ele nu sînt construite aiurea. Unde a fost nevoie, la copii orfani, o biserică de iarnă și o biserică de vară.

Dacă te plimbi prin Valea Plopului, pe ulițe sau pe strada principală, n-ai cum să nu observi câte o biserică sau o capelă pe drum sau pe dealurile dimprejur. Conform preotului Ionuț Mavrichi, sînt mai multe avantaje pastorale ale acestui lucru. Bătrînii care nu se pot deplasa la biserica mare, din centrul satului, se bucură cînd se oficiază slujbe lîngă ei, iar cînd e hramul unei capele, oamenii din jurul ei îl organizează, aranjează masa și „îi antrenează într-un anumit mod, le creează astfel o microidentitate în sînul comunității mai mari”, spune Ionuț. „Și parohia ca întreg e angrenată, dacă oamenii știu că duminica sînt Sfinții Cosma și Damian, atunci merg la Biserica Sfinților Doctorii fără de Arginți”, povestește acesta.

Mai zice că au venit fel de fel de oameni în sat care au vrut să fie ctitori de biserică, precum fiica unui general, și Nicolae Tănase le-a dat posibilitatea asta. Apoi îmi spune despre bisericuța din dealul din dreapta al Văii Screzii, cu hramul Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul, singurul edificiu ridicat în memoria pruncilor avortați din România.

„Și nu e întîmplătoare alegerea hramului. Că, la fel cum Ioan Botezătorul a căzut victimă plăcerilor trupești ale lui Irod și Salomeei, la fel pînă la urmă și pruncii avortați sînt victime ale senzualității noastre necontrolate. Omul asta e, plăceri, hedonism, căutăm exclusiv senzualitate fără să ne asumăm ce vine cu ea, și anume nașterea de prunci. Și ei, ca și Ioan Botezătorul, cad victime plăcerii și senzualității noastre”, termină Ionuț Mavrichi.